

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Antoni Górski

w sprawie z wniosku P. G.

przy uczestnictwie Z. S.

o zniesienie współwłasności nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 marca 2017 r.,

zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 9 grudnia 2016 r., sygn. akt V Ca .../16,

1. oddała zażalenie;

2. zasądza od wnioskodawcy P. G. na rzecz uczestniczki Z. S. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił apelację wnioskodawcy P. G. od postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 30 lipca 2015 r., sygn. akt XI Ns ../14, oddalającego wniosek o zniesienie współwłasności w sprawie z udziałem Z. S.

Sąd wskazał, że wnioskodawca reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata A. J. składając apelację od postanowienia z dnia 30 lipca 2015 r. zawarł w niej wniosek o zwolnienie go od opłaty sądowej. Postanowieniem z dnia 25 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w R. oddalił ten wniosek. Zażalenie na postanowienie z dnia 25 listopada 2015 r. zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w R. z dnia 15 lutego 2016 r., doręczonym pełnomocnikowi wnioskodawcy w dniu 19 lutego 2016 r. Zarządzeniem z dnia 11 marca 2016 r. wydanym w Sądzie Rejonowym w R. wezwano pełnomocnika wnioskodawcy do uiszczenia opłaty od apelacji w wysokości 1 000 zł w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia apelacji. Po doręczeniu zarządzenia opłata ta została uiszczona. W dniu 8 grudnia 2016 r. uczestniczka złożyła do Sądu Okręgowego w R. wniosek o odrzucenie apelacji.

Jako podstawę odrzucenia apelacji Sąd powołał art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 623 ze zm., dalej: „u.k.s.c.”). Przepis ten stosuje się również do środków odwoławczych. Wyklucza on obowiązek wezwania strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego do realizacji obowiązku opłacenia pisma podlegającego opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia w sytuacji, w której nastąpiło oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Jego stosowania nie wyłącza ewentualne błędne wezwanie strony do uiszczenia opłaty, gdyż jest ono wtedy bezskuteczne.

Apelacja wnioskodawcy podlegała zatem odrzuceniu wobec jej nieopłacenia (art. 370 w zw. z art. 373 zd. pierwsze k.p.c.).

Wnioskodawca złożył zażalenie na postanowienie z dnia 9 grudnia 2016 r. Zarzucił naruszenie art. 373 w zw. z art. 370 k.p.c. i art. 112 u.k.s.c., art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 2 u.k.s.c. oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie apelacji do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 41 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 2) u.k.s.c., apelacja w sprawie o zniesienie współwłasności podlega opłacie stałej w wysokości 1 000 zł. W wypadku wniesienia przez stronę zastępowaną przez adwokata (radcę prawnego, rzecznika patentowego) apelacji, podlegającej opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia, po doręczeniu względnie ogłoszeniu postanowienia oddalającego w całości lub w części wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych lub postanowienia oddalającego zażalenie na postanowienie oddalające ten wniosek oraz bezskutecznym upływie terminu przewidzianego w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., sąd pierwszej względnie drugiej instancji odrzuca apelację na podstawie art. 370 bądź art. 370 w zw. z art. 373 zd. pierwsze k.p.c. (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12, OSNC 2013, poz. 6, poz. 70, oraz *mutatis mutandis* mającą moc zasady prawnej uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2017 r., III CZP 82/16, nie publ.). Skutkowi temu nie zapobiega ewentualne wezwanie pełnomocnika do wniesienia opłaty od apelacji, gdyż – wobec regulacji art. 112 ust. 3 u.k.s.c. – jest ono bezskuteczne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 87, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2015 r., I CZ 96/15, nie publ.).

Rozwiązanie to nie narusza art. 45 ust. 1 i art. 78 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji, gdyż w takiej sytuacji odrzucenie apelacji jest wynikiem niedochowania ustanowionych przez ustawodawcę wymagań co do terminu i sposobu jej opłacenia. Wymagania te, biorąc pod uwagę fakt, że chodzi o stronę reprezentowaną przez fachowego pełnomocnika, nie są nadmierne.

Zarzuty naruszenia art. 373 w zw. z art. 370 k.p.c. i art. 112 u.k.s.c., art. 130 § 1 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 2 u.k.s.c. oraz art. 45 ust. 1 w zw. z art. 78 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP są więc bezzasadne.

Z tych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 oraz art. 520 § 2 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹, art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.

kc

aj